

*dr hab. Piotr Lisowski prof. UWr, dr hab. Maciej Błażewski¹
dr Adam Ostapski²*

*[SNA I rok: rok akademicki 2024/2025 - semestr letni; SNA II rok: rok akademicki 2025/2026
– semestr zimowy]*

**PYTANIA/ZAGADNIENIA Z PRZEDMIOTU PRAWO ADMINISTRACYJNE
oraz PODSTAWOWE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE**

A)

**PYTANIA/ZAGADNIENIA Z PRZEDMIOTU PRAWO ADMINISTRACYJNE;
EGZAMIN W FORMIE OPISOWEJ – TRZY PYTANIA (z każdej części po jednym)**

CZĘŚĆ I

1. Administracja publiczna – sposoby definiowania; administracja publiczna a administracja prywatna.
2. Funkcje i główne sfery działania administracji publicznej (pojęcia, klasyfikacje; z wykorzystaniem wybranych regulacji prawa administracyjnego)
3. Sposoby definiowania prawa administracyjnego; stosunek prawa administracyjnego do innych gałęzi prawa; pogranicze prawa administracyjnego.
4. Sposoby klasyfikowania norm prawa administracyjnego.
5. Zasady ogólne prawa administracyjnego.
6. Sankcja administracyjna.
7. Publiczne prawo podmiotowe (pojęcie, cechy, rodzaje, struktura, treść, ochrona).
8. Interes prawny a interes faktyczny (pojęcie, cechy, środki realizacji).
9. Władztwo administracyjne (pojęcie, cechy, treść, środki realizacji).
10. Elektroniczna administracja.
11. Mediacje w administracji; *smart administration*.
12. Pojęcie i rodzaje źródeł prawa administracyjnego; cechy źródeł prawa administracyjnego.
13. Źródła prawa administracyjnego w świetle regulacji Konstytucji.
14. Europeizacja polskiego prawa administracyjnego; międzynarodowe prawo administracyjne – prawo Unii Europejskiej (kontekst źródeł prawa administracyjnego w Polsce).
15. Rozporządzenia; rozporządzenia z mocą ustawy; rozporządzenia porządkowe - jako źródła prawa administracyjnego.
16. Lokalne źródła prawa administracyjnego – zarys systemu.
17. Samorządowe a rządowe akty prawa miejscowego.
18. Statutowe akty prawa miejscowego.
19. Porządkowe akty prawa miejscowego; wykonawcze akty prawa miejscowego w sprawach porządkowych.
20. Prawo wewnętrzne (normy prawne kierownictwa wewnętrznego).
21. Prawo zakładowe w warunkach uczelni publicznej oraz szkoły publicznej.
22. Nadzór nad samorządowymi aktami prawa miejscowego a nadzór nad rządowymi aktami prawa miejscowego.
23. Sądowa kontrola aktów prawa miejscowego a nadzór nad aktami prawa miejscowego.

---

¹ Prowadzący wykłady w semestrze letnim 2024/2025.

² Prowadzący ćwiczenia w semestrze letnim 2024/2025.

24. Orzecznictwo sądów i trybunałów jako źródło prawa administracyjnego: perspektywa negatywnego prawodawcy; kontekst sądowej kontroli pośredniej aktów normatywnych; szczególny przypadek prawa sędziowskiego.
25. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych zawierających przepisy powszechnie obowiązujące.
26. Stosunki a sytuacje administracyjnoprawne (ujęcie teoretyczne; rozwinięcie na wybranych przykładach); podmiot/przedmiot/treść stosunku administracyjnego na wybranym przykładzie.
27. Cechy charakterystyczne stosunków administracyjnoprawnych.
28. Rodzaje stosunków administracyjnoprawnych (ujęcie teoretyczne; rozwinięcie na wybranych przykładach).
29. Sposoby powstawania sytuacji administracyjnoprawnych i nawiązywania stosunków administracyjnoprawnych (ujęcie teoretyczne; rozwinięcie na wybranych przykładach).
30. Pojęcie form działania (organów) administracji publicznej; kryteria klasyfikowania form działania (organów) administracji publicznej; prawne a faktyczne formy działania (organów) administracji publicznej.
31. Władcze a niewładcze formy działania (organów) administracji publicznej.
32. Statut województwa a statut urzędu wojewódzkiego; statut gminy a statut uczelni publicznej.
33. Statut uczelni publicznej a statut publicznej szkoły podstawowej.
34. Regulamin studiów na Uniwersytecie Wrocławskim jako forma działania (organów) administracji publicznej; regulamin studiów na Uniwersytecie Wrocławskim w świetle przepisów rozdziału III Konstytucji.
35. Władcze formy działania organów uczelni publicznej.
36. Akt administracyjny a akt normatywny (na przykładzie administrowania organów wykonawczych lokalnych jednostek samorządu terytorialnego).
37. Generalny akt administracyjny (pojęcie, przykłady; kontekst aktu administracyjnego sensu stricto oraz aktu normatywnego organu administracji).
38. Akt administracyjny (*sensu stricto*) – pojęcie, sposoby klasyfikowania.
39. Akty administracyjne „dwustronne”/zależne od woli adresata a niewładcze formy działania (organów) administracji publicznej.
40. Pojęcie, geneza i ewolucja uznania administracyjnego; uznanie administracyjne a sądowa kontrola (organów) administracji publicznej.
41. Uprawnienia dyskrecyjne w działaniach organów administrujących dostępem do broni palnej (3 wybrane przykłady).
42. Formy aktów administracyjnych; zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych a odmowa wydania takiego zezwolenia – z punktu widzenia form aktów administracyjnych.
43. Decyzja administracyjna a polecenia służbowe; zakładowe akty administracyjne – przykład aktów kierowanych do studentów.
44. Samodzielność organów administracji publicznej w podejmowaniu decyzji administracyjnych – perspektywa uprawnień dyskrecyjnych administracji publicznej.
45. Formy działań faktycznych (organów) administracji publicznej – zarys systemu; działania faktyczne (*w trakcie egzaminu zostanie wskazana któraś z poniższych sfer*):
  - a) w sprawach paszportowych;
  - b) w sprawach z zakresu obowiązku meldunkowego;
  - c) w sprawach z zakresu aktów stanu cywilnego;
  - d) w sprawach z zakresu dostępu do broni palnej.

46. Różnorodność niewładczych form działania (organów) administracji publicznej.
47. Różnorodność aktów polityki administracyjnej.
48. Uгода administracyjna; przyrzeczenie administracyjne.
49. Współczesne formy prywatyzacji zadania publicznego.
50. Pojęcie i rodzaje dóbr publicznych.
51. Identyfikacja i charakterystyka źródeł prawa administracyjnego/form działania (organów) administracji publicznej (w trakcie egzaminu zostanie wskazana któraś z poniższych sfer):
  - a) wyrok WSA we Wrocławiu uwzględniający skargę na decyzję administracyjną; stwierdzenie nieważności statutu województwa (przez organ nadzoru); ocena z egzaminu (z *Prawa administracyjnego*); stwierdzenie nieważności dowodu osobistego;
  - b) wyrok TK uchylający rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające granice powiatów; unieważnienie paszportu; ogłoszenie rozporządzenia porządkowego wojewody; porozumienie powiatowo-gminne;
  - c) wyrok WSA we Wrocławiu stwierdzający nieważność aktu prawa miejscowego; Statut Uniwersytetu Wrocławskiego; doręczenie decyzji administracyjnej; statut związku metropolitalnego.
52. Milczące załatwienie sprawy (milczenie jako forma administrowania); milczenie a bezczynność/przewlekłość (w postępowaniu administracyjnym).

CZEŚĆ II

53. Typy podziału terytorialnego państwa; jednostki podziału terytorialnego; rodzaje miejscowości.
54. Rodzaje gmin (jako jednostek podziału terytorialnego); ustalanie siedziby władz gmin; nazewnictwo organów gmin.
55. Zasady i tryb wprowadzania zmian w podziale terytorialnym państwa.
56. Podmiot administracji publicznej/organ administracji publicznej/urząd w administracji publicznej – pojęcia i przykłady.
57. Monokratyczne a kolegialne organy administracji publicznej.
58. Pełnomocnictwo administracyjne (upoważnienie administracyjne).
59. Centralizacja a decentralizacja.
60. Pojęcie i rodzaje decentralizacji.
61. Pojęcie i rodzaje dekoncentracji.
62. Decentralizacja a dekoncentracja.
63. Zakład administracyjny – pojęcie i rodzaje.
64. Korporacja w organizacji prawnej administracji publicznej na przykładzie samorządu terytorialnego i samorządu studenckiego.
65. Uczelnia publiczna (analiza z punktu widzenia: korporacji, zakładu administracyjnego i autonomii).
66. Samorząd terytorialny a jednostka samorządu terytorialnego; samorząd terytorialny a samorządy specjalne (nieterytoriale).
67. Pojęcie kontroli; sposoby klasyfikowania kontroli w administracji publicznej.
68. Pojęcie i rodzaje nadzoru w administracji publicznej.
69. Kontrola a nadzór (w administracji publicznej).
70. Sądowa kontrola administracji publicznej a nadzór (w administracji publicznej).
71. Zasady i tryb kontroli w administracji rządowej.
72. Zewnętrzna i wewnętrzna kontrola administracji publicznej.
73. Bezpośrednia a pośrednia kontrola sądowa aktów normatywnych stanowionych przez organy administracji publicznej.

74. Zakres kognicji sądów administracyjnych (zakres przedmiotowy, kryterium, model działalności orzeczniczej).
75. Sądowa kontrola władczych form działania (organów) administracji publicznej.
76. Sądowa kontrola działalności umownej (organów) administracji publicznej.
77. Pracownicy administracji publicznej - aktualny stan polskiego prawa urzędniczego (ustalenia systemowe).
78. Podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej za działania legalne i nielegalne (organów) administracji publicznej.
79. Naczelne a centralne organy administracji rządowej; minister jako organ monokratyczny i członek organu kolegialnego.
80. Rządowa administracja zespolona w województwie.
81. Urząd wojewody a urząd wojewódzki.
82. Wojewoda jako organ nadzorowany i jako organ nadzorujący.
83. Kontrola prowadzona przez wojewodę.
84. Kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich – zagadnienia ustrojowoprawne.
85. Rządowa administracja zespolona w województwie a powiatowa administracja zespolona.
86. Organy niezespolonej administracji rządowej; wojewoda a organy niezespolonej administracji rządowej.
87. Funkcjonowanie administracji Unii Europejskiej.
88. Zasady i prawa podstawowe w postępowaniu przed organami administracji Unii Europejskiej.
89. Jednostki pomocnicze gminy; szczególny status dzielnic m.st. Warszawy.
90. Miasto na prawach powiatu jako jednostka podziału terytorialnego i jako jednostka samorządu terytorialnego.
91. Zakres działania jednostek samorządu terytorialnego – ustalenia systemowe.
92. Porozumienie jako forma przekazywania zadań i kompetencji w administracji publicznej.
93. Władze jednostek samorządu terytorialnego (samorządowe formy demokracji bezpośredniej; organy jednostek samorządu terytorialnego).
94. Zakres podmiotowy i przedmiotowy referendum lokalnego; ważność i wynik referendum lokalnego; referendum lokalne a konsultacje samorządowe.
95. Zależności między organami danej jednostki samorządu terytorialnego.
96. Odwołanie a rozwiązanie organu stanowiącego i kontrolnego jednostki samorządu terytorialnego.
97. Środki nadzorcze *ad personam* i środki o charakterze nadzorczym *ad personam* dotyczące administracji samorządowej.
98. Środki nadzorcze *ad meritum* dotyczące administracji samorządowej; specyfika zarządzeń zastępczych.
99. Podstawowe formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego.
100. Sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego.
101. Organy wyższego stopnia w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego w znaczeniu procesowym; organizacja i funkcjonowanie samorządowych kolegiów odwoławczych.
102. Organy uczelni publicznej; wybór i odwołanie rektora uczelni publicznej.
103. Nadzór nad uczelniami.

CZEŚĆ III

104. Warunki i tryb rekrutacji na studia; nabycie praw studenta; formy działania administracji znajdujące zastosowanie w postępowaniu rekrutacyjnym.
105. Skreślenie z listy studentów (zasady, tryb, formy działania administracji).
106. Formy załatwiania indywidualnych spraw studentów UWr.
107. Zameldowanie w miejscu pobytu stałego lub czasowego obywateli polskich (zasady, tryb, formy działania administracji).
108. Wymeldowanie z miejsca pobytu stałego lub czasowego obywateli polskich (zasady, tryb, formy działania administracji).
109. Obowiązek meldunkowy cudzoziemców.
110. Dowód osobisty a paszport.
111. Zasady wydawania dowodu osobistego.
112. Wymiana, unieważnianie i stwierdzenie nieważności dowodu osobistego.
113. Unieważnienie paszportu a unieważnianie dowodu osobistego.
114. Wniosek o wydanie dokumentu paszportowego a wniosek o zmianę imienia.
115. Nadanie i zmiana imienia (zasady, tryb, formy działania administracji).
116. Nadanie i zmiana nazwiska (zasady, tryb, formy działania administracji).
117. Klasyfikacja aktów administracyjnych (według co najmniej 3. kryteriów) na przykładzie decyzji o: odmowie przyjęcia oświadczenia o wyborze dla dziecka trzech imion; zmianie imienia; odmowie zmiany nazwiska; zakazie zgromadzenia, skreślenia z listy studentów z powodu niepodjęcia studiów - (identyfikacja; uzasadnienie).
118. Rodzaje dokumentów paszportowych, właściwość organów wydających dokumenty paszportowe; formy działania organów paszportowych.
119. Postępowanie w sprawie wydania dokumentu paszportowego.
120. Dokument paszportowy dla małoletniego.
121. Odmowa wydania, unieważnienie oraz utrata ważności dokumentu paszportowego.
122. Klasyfikacja aktów administracyjnych na przykładzie decyzji organów paszportowych (minimum trzy akty administracyjne; każdy – minimum trzy kryteria; w sumie należy wykorzystać co najmniej 5 kryteriów).
123. Formy działania (organów) administracji w sprawach paszportowych / Formy działania organów administrujących dostępem do broni palnej (*w trakcie egzaminu zostanie wskazana któraś z poniższych sfer*).
124. Identyfikacja form działania (organów) administracji publicznej (nazwa; uzasadnienie): wydanie paszportu; paszport; cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych; przyjęcie na studia; rozstrzygnięcie dziekana w sprawie zmiany formy studiów.
125. Identyfikacja form działania (organów) administracji publicznej (nazwa; uzasadnienie): pozwolenie na broń palną; rejestracja broni palnej: zgoda przewozowa; regulamin strzelnicy sportowej; Europejska Karta Broni Palnej.
126. Identyfikacja form działania (organów) administracji publicznej (nazwa; uzasadnienie): dowód osobisty; statut uczelni; ugoda administracyjna; regulamin cmentarza komunalnego; porozumienie powiatów; wymeldowanie z pobytu stałego.
127. Identyfikacja aktów administracyjnych - zewnętrznych, konstytutywnych, swobodnych (wraz z uzasadnieniem): skreślenie z listy studentów z powodu rezygnacji ze studiów; regulamin studiów; unieważnienie paszportu; odmowa zmiany imienia; stwierdzenie nieważności zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej.
128. Stan cywilny; akt stanu cywilnego; akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, rejestracja stanu cywilnego; rejestr stanu cywilnego; akt stanu cywilnego jako jedyny dowód zdarzeń w nim stwierdzonych.

129. Formy działania kierownika urzędu stanu cywilnego.
130. Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego; miejsce zdarzenia; szczególny tryb rejestracji stanu cywilnego.
131. Zasady i tryb sporządzania wybranego aktu stanu cywilnego.
132. Zmiany w aktach stanu cywilnego; wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego.
133. Pojęcie wywłaszczenia nieruchomości/cele uzasadniające wywłaszczenie nieruchomości/zasada proporcjonalności.
134. Przesłanki i tryb wszczęcia postępowania w sprawie wywłaszczenia nieruchomości.
135. Decyzja kończąca postępowanie w sprawie wywłaszczenia nieruchomości (elementy); skutki decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości.
136. Czasowe a niezwłoczne zajęcie nieruchomości.
137. Zwrot wywłaszczonej nieruchomości.
138. Wychowanie przedszkolne, obowiązek szkolny i obowiązek nauki (zakres podmiotowy i przedmiotowy; stosunki administracyjne; formy działania administracji).
139. Samorządowe akty normatywne podejmowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
140. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (rodzaje; zasady i tryb wydawania).
141. Cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: przesłanki; przykład sankcji administracyjnej.
142. Klasyfikacja aktów administracyjnych na przykładzie aktów administracyjnych podejmowanych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (minimum trzy akty administracyjne; każdy – minimum trzy kryteria).
143. Zgromadzenia a imprezy masowe - wolność zgromadzeń a model ogólnego zakazu z zastrzeżeniem zezwolenia.
144. Decyzja administracyjna jako forma działania (organów) administracji dotycząca zgromadzeń.
145. Decyzja administracyjna jako forma działania (organów) administracji dotycząca imprezy masowej.

B)

PODSTAWOWE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE³:

- I. podręczniki:**
  - *Prawo administracyjne. Zagadnienia ogólne i ustrojowe*, red. naukowa J. Blicharz, P. Lisowski, Wolters Kluwer 2022;
  - *Materialne prawo administracyjne*, M. Miemiec (red.), Wolters Kluwer 2019;
  - podręczniki podstawowe i uzupełniające wskazywane w sylabusie dotyczącym *Prawa administracyjnego*;
- II. ustalenia czynione podczas wykładów i ćwiczeń;**
- III. źródła prawa (w zakresie adekwatnym do potrzeb - według zaktualizowanego, na dzień egzaminu, stanu prawnego):**

---

³ + dodatkowe źródła podawane przez prowadzących zajęcia.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.);
2. Europejska Karta Samorządu Lokalnego sporządzona w Strasburgu w dniu 15 października 1985 r. (Dz.U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607, z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.);
4. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.);
5. ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1125);
6. ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2022 r. poz. 623, z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1050, z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm.);
9. ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1370, z późn. zm.);
10. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 107, z późn. zm.);
11. ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.);
12. ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz.U. Nr 96, poz. 603, z późn. zm.);
13. ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. z 2024 r. poz. 485);
14. ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1461, z późn. zm.);
15. ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1267);
16. ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2024 r. poz. 935, z późn. zm.);
17. ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1317, z późn. zm.);
18. ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1443);
19. ustawa z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1063);
20. ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1988, z późn. zm.);
21. ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190, z późn. zm.);
22. ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 616, z późn. zm.);
23. ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2022 r. poz. 671, z późn. zm.);
24. ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2024 r. poz. 736, z późn. zm.);
25. ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224);

26. ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1378, z późn. zm.);
27. ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. - Prawo o zgromadzeniach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1389, z późn. zm.);
28. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. z 2018 r. poz. 1103, z późn. zm.);
29. ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.);
30. ustawa z dnia 9 marca 2017 o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. z 2025 r. poz. 186);
31. ustawa z dnia 20 lipca - Prawo szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.);
32. rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy rządowej administracji niespospolonej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754);
33. uchwała Nr 68/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim.

IV. orzeczenia sądów i trybunałów (w zakresie wskazywanym przez prowadzących zajęcia).